

Слов'янський державний педагогічний університет, Слов'янськ

ІНТЕГРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ ВІДХИЛЕНЬ ПРЯМОКУТНИХ
ЛІНІЙНИХ СЕРЕДНІХ РЯДІВ ФУР'Є НА КЛАСАХ $C^{m\psi}$ Знайдені інтегральні представлення відхилень прямокутних лінійних середніх рядів Фур'є взятих по класам ψ -інтегралів періодичних функцій багатьох змінних.We obtain integral presentations of deviations of right-angled linear means of Fourier series taken over classes of ψ -integrals of periodic functions of many variables.

1. Вступ. Визначальною ідеєю теорії наближення функцій є ідея заміни складних об'єктів у певному розумінні більш простими та зручними, але наближеними до оригіналу. Вивчення відхилення, яке при цьому виникає між вихідною функцією та її наближенням є одною з основних задач цієї теорії. Питання вивчення загальних властивостей функцій, які мають вплив на якість наближення призвели до виникнення класифікацій функцій за їх апроксимативними властивостями. Одна з основних класифікацій періодичних функцій, що заснована на перетворенні рядів Фур'є за допомогою мультиплікаторів та зсувів за аргументом, виникла в роботах О.І. Степанця. Вона охоплює широкий спектр періодичних функцій, включаючи функції з розбіжними рядами Фур'є, гладкі, нескінченно диференційовні та цілі функції дійсної змінної. При певному виборі параметрів ці класи переходять в класи згорток Вейля–Надя та в класи функцій диференційовних у звичайному розумінні. Більш повно з бібліографією за цим питанням можна ознайомитися, наприклад, у роботі [4].

Класи ψ -інтегралів періодичних функцій багатьох змінних визначимо в наступний спосіб (наприклад, [2], [5]). Нехай R^m – простір m -мірних векторів $\vec{x} = (x_1, x_2, \dots, x_m)$,

$T^m = [-\pi, \pi] \times [-\pi, \pi] \times \dots \times [-\pi, \pi]$ – m -мірний куб зі стороною 2π .

Введемо позначення підмножин з R^m елементів з цілочисленими координатами.

$$N^m = \{ \vec{x} \in R^m \mid x_i \in N, i = 1, 2, \dots, m \},$$

$$N_*^m = \{ \vec{x} \in R^m \mid x_i \in N_* = N \cup \{0\}, i = 1, 2, \dots, m \},$$

$$E^m = \{ \vec{x} \in R^m \mid x_i \in \{0; 1\}, i = 1, 2, \dots, m \}.$$

$$N_i^m = \{ \vec{x} \in R^m \mid x_i \in N, x_j \in N_*, i \neq j \}.$$

Через $L(T^m)$ позначимо множину сумовних на множині T^m функцій $f(\vec{x}) = f(x_1, x_2, \dots, x_m)$, 2π -періодичних за кожною із змінних.

Нехай $f \in L(T^m)$. Кожній парі $\vec{s} \in E^m$, $\vec{k} \in N_*^m$ поставимо у відповідність величину

$$a_{\vec{k}}^{\vec{s}}(f) = \frac{1}{\pi^m} \int_{T^m} f(\vec{x}) \prod_{i=1}^m \cos \left(k_i x_i - \frac{s_i \pi}{2} \right) dx_i. \quad (1)$$

Величини $a_{\vec{k}}^{\vec{s}}(f)$ є коефіцієнтами Фур'є функції $f(\vec{x})$ [2].

Кожному $\vec{k} \in N_*^m$ поставимо у відповідність величину

$$A_{\vec{k}}(f; \vec{x}) = \sum_{\vec{s} \in E^m} a_{\vec{k}}^{\vec{s}}(f) \prod_{i=1}^m \cos \left(k_i x_i - \frac{s_i \pi}{2} \right). \quad (2)$$

Величину $A_{\vec{k}}(f; \vec{x})$ називають k -ю гармонікою ряду Фур'є. Нехай $q(\vec{k})$ – кількість нульових координат вектора $\vec{k}$, тоді ряд Фур'є функції m змінних $f(\vec{x})$ можна задати співвідношенням [2]

$$S[f] = \sum_{\vec{k} \in N_*^m} 2^{-q(\vec{k})} A_{\vec{k}}(f; \vec{x}) \quad (3)$$

Гармоніку, спряжену до $A_{\vec{k}}(f; x)$ за змінною x_i , будемо позначати

$$A_{\vec{k}}^{\vec{e}_i}(f; \vec{x}) = \sum_{\vec{s} \in E^m} a_{\vec{k}}^{\vec{s}}(f) \cos \left(k_i x_i - \frac{(s_i + 1)\pi}{2} \right) \times$$

$$\times \prod_{j \in \bar{m} \setminus \{i\}} \cos \left(k_j x_j - \frac{s_j \pi}{2} \right). \quad (4)$$

Введемо до розгляду фіксовані набори систем чисел $\bar{\psi}_i = (\psi_{i1}(k_i); \psi_{i2}(k_i))$, $\bar{\Psi}_i = (\Psi_{i1}(k_i); \Psi_{i2}(k_i))$, $i = 1, 2, \dots, m$, $k_i \in N_*$, таких, що для будь-яких $i \in \bar{m}$ виконуються умови $\psi_{i1}(0) = 1$, $\Psi_{i1}(0) = 1$, $\psi_{i2}(0) = 0$, $\Psi_{i2}(0) = 0$,

$$\bar{\psi}_i(k) = \sqrt{\psi_{i1}^2(k) + \psi_{i2}^2(k)} \neq 0,$$

$$\bar{\Psi}_i(k) = \sqrt{\Psi_{i1}^2(k) + \Psi_{i2}^2(k)} \neq 0.$$

Далі, якщо для фіксованого $i \in \bar{m}$ ряд

$$\sum_{\vec{k} \in N_*^m} \frac{2^{-q(\vec{k})}}{\bar{\psi}_i(k_i)} \left[\psi_{i1}(k_i) A_{\vec{k}}(f; \vec{x}) - \psi_{i2}(k_i) A_{\vec{k}}^{e_i}(f; \vec{x}) \right], \quad (5)$$

є рядом Фур'є деякої сумовної на T^m функції, то цю функцію будемо називати $\bar{\psi}_i$ -похідною функції $f(\vec{x})$ за змінною x_i і позначати $f^{\bar{\psi}_i}(\vec{x})$.

Для фіксованої множини $\mu \subset \bar{m}$, мішаною $\bar{\Psi}_\mu$ -похідною за змінними x_i , $i \in \mu$, за аналогією з означенням звичайної мішаної частинної похідної, називатимемо функцію $f^{\bar{\Psi}_\mu}(\vec{x})$, рядом Фур'є якої є результат послідовного застосування формули (5), але з використанням замість систем чисел $\psi_{rj}(k_r)$, $j = 1, 2$, відповідно $\Psi_{rj}(k_r)$, $r \in \mu$, $j = 1, 2$

$$f^{\bar{\Psi}_\mu}(\vec{x}) = \frac{\partial^{\bar{\Psi}_{r|\mu|}} \partial^{\bar{\Psi}_{r|\mu|-1}} \dots \partial^{\bar{\Psi}_{r1}} f(\vec{x})}{\partial x_{r|\mu|} \partial x_{r|\mu|-1} \dots \partial x_{r1}}. \quad (6)$$

Для заданих наборів $\bar{\psi}_i(k)$, $\bar{\Psi}_i(k)$, $k \in N_*$ підмножину неперервних функцій з $L(T^m)$, що мають $\bar{\psi}_i$, $\bar{\Psi}_\mu$ -похідні, $\forall i = 1, 2, \dots, m$, $\mu \subset \bar{m}$ будемо позначати $C^{m\bar{\psi}}$.

Прямокутні лінійні середні рядів Фур'є визначаються, слідуючи [3], наступним чином.

Нехай $\Lambda = \{\Lambda_1, \Lambda_2, \dots, \Lambda_m\}$ — фіксований набір нескінченних трикутних числових матриць, $\Lambda_i = \{\lambda_{k_i}^{(n_i)}\}$, $i = 1, 2, \dots, m$, $\lambda_0^{(n_i)} = 1$, $\lambda_{k_i}^{(n_i)} = 0$ для $k_i \geq n_i$. Нехай, далі,

$\lambda_{\vec{k}}^{(\vec{n})} = \prod_{i=1}^m \lambda_{k_i}^{(n_i)}$ и $G_{\vec{n}} = \prod_{i=1}^m [0; n_i - 1]$ — прямокутний паралелепіпед, що відповідає вектору $\vec{n} \in N^m$.

Кожній функції, що має ряд Фур'є (3), поставимо у відповідність многочлен

$$U_{\vec{n}}(f; \vec{x}; \Lambda) = \sum_{\vec{k} \in G_{\vec{n}}} 2^{-q(\vec{k})} \lambda_{\vec{k}}^{(\vec{n})} A_{\vec{k}}(f; \vec{x}). \quad (7)$$

Величини $\delta_{\vec{n}}(f; \vec{x}; \Lambda) = f(\vec{x}) - U_{\vec{n}}(f; \vec{x}; \Lambda)$ визначають відхилення таких многочленів від функції $f(\vec{x})$.

Інтегральні представлення для величин $\delta_{\vec{n}}(f; \vec{x}; \Lambda)$ в одновимірному випадку були отримані О.І. Степанцем (див. наприклад, [4, с.56]). Для класів періодичних (ψ, β) -диференційовних функцій двох змінних аналогічні формули отримані в роботі [1].

2. Основний результат. Для $i = 1, 2, \dots, m$ позначимо:

$$\tau_{k,j}^{(n_i)} = \begin{cases} (1 - \lambda_k^{(n_i)}) \psi_{ij}(k), & 1 \leq k \leq n_i, \\ \psi_{ij}(k), & n_i \leq k, j = 1, 2, \end{cases} \quad (8)$$

$$T_{k,j}^{(n_i)} = \begin{cases} (1 - \lambda_k^{(n_i)}) \Psi_{ij}(k), & 1 \leq k \leq n_i, \\ \Psi_{ij}(k), & n_i \leq k, j = 1, 2. \end{cases} \quad (9)$$

В прийнятих позначеннях справедливе наступне твердження.

Теорема 1. Нехай системи чисел $\tau_{k,j}^{(n_i)}$, $T_{k,j}^{(n_i)}$, $i = 1, 2, \dots, m, j = 1, 2$ визначені співвідношеннями (8), (9) і задовольняють умови

$$\sum_{k=0}^{\infty} \tau_{k,j}^{(n_i)} \cos \left(kt_i - \frac{(j-1)\pi}{2} \right) < \infty, \quad (10)$$

$$\sum_{k=0}^{\infty} T_{k,j}^{(n_i)} \cos \left(kt_i - \frac{(j-1)\pi}{2} \right) < \infty. \quad (11)$$

Тоді для довільної функції $f \in C^{m\bar{\psi}}$ в будь-якій точці $\vec{x} \in T^m$ виконується рівність:

$$\delta_{\vec{n}}(f; \vec{x}; \Lambda) = \sum_{i=1}^m \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f^{\bar{\psi}_i} \left(\vec{x} - t_i \vec{e}_i \right) \times$$

$$\begin{aligned}
& \times \sum_{k=0}^{\infty} \left(\tau_{k,1}^{(n_i)} \cos kt_i + \tau_{k,2}^{(n_i)} \sin kt_i \right) dt_i + \\
& + \sum_{r=2}^m (-1)^{r+1} \sum_{\mu(r) \subset \bar{m}} \frac{1}{\pi^r} \int_{T^r} f^{\bar{\Psi}^\mu} \left(\vec{x} - \sum_{j \in \mu(r)} t_j \vec{e}_j \right) \times \\
& \times \prod_{j \in \mu(r)} \sum_{\nu_j=0}^{\infty} \left(T_{\nu_j,1}^{(n_j)} \cos \nu_j t_j + T_{\nu_j,2}^{(n_j)} \sin \nu_j t_j \right) dt_j.
\end{aligned} \tag{12}$$

Доведення.

На підставі співвідношення (7) можемо записати:

$$\begin{aligned}
\delta_{\bar{n}}(f; \vec{x}; \Lambda) &= f(\vec{x}) - \sum_{\vec{k} \in N_*^m} \frac{1}{2q(\vec{k})} \lambda_{\vec{k}}^{(\bar{n})} A_{\vec{k}}(f; \vec{x}) = \\
&= f(\vec{x}) - \sum_{\vec{k} \in N_*^m} \frac{1}{2q(\vec{k})} \prod_{i=1}^m \lambda_{k_i}^{(n_i)} A_{\vec{k}}(f; \vec{x}).
\end{aligned}$$

Отже

$$S[\delta_{\bar{n}}] = \sum_{\vec{k} \in N_*^m} \frac{1}{2q(\vec{k})} \left(1 - \prod_{i=1}^m \lambda_{k_i}^{(n_i)} \right) A_{\vec{k}}(f; \vec{x}). \tag{13}$$

Використовуючи метод математичної індукції можна показати, що має місце рівність

$$1 - \prod_{i=1}^m \lambda_{k_i}^{(n_i)} = \sum_{i=1}^m (-1)^{i+1} \sum_{\mu(i) \subset \bar{m}} \prod_{j \in \mu(i)} \left(1 - \lambda_{k_j}^{(n_j)} \right).$$

Враховуючи останнє співвідношення і (13), маємо:

$$\begin{aligned}
S[\delta_{\bar{n}}] &= \sum_{\vec{k} \in N_*^m} \frac{1}{2q(\vec{k})} \left(\sum_{i=1}^m (-1)^{i+1} \times \right. \\
& \times \left. \sum_{\mu(i) \subset \bar{m}} \prod_{j \in \mu(i)} \left(1 - \lambda_{k_j}^{(n_j)} \right) \right) A_{\vec{k}}(f; \vec{x}) = \\
&= \sum_{i=1}^m \sum_{\vec{k} \in N_*^m} \frac{1}{2q(\vec{k})} \left(1 - \lambda_{k_i}^{(n_i)} \right) A_{\vec{k}}(f; \vec{x}) + \sum_{i=2}^m (-1)^{i+1} \times \\
& \times \sum_{\mu(i) \subset \bar{m}} \sum_{\vec{k} \in N_*^m} \frac{1}{2q(\vec{k})} \prod_{j \in \mu(i)} \left(1 - \lambda_{k_j}^{(n_j)} \right) A_{\vec{k}}(f; \vec{x}) \stackrel{df}{=}
\end{aligned}$$

$$= \sum_{i=1}^m S_i(f; \vec{x}) + \sum_{i=2}^m (-1)^{i+1} \sum_{\mu(i) \subset \bar{m}} S_\mu(f; \vec{x}). \tag{14}$$

Далі скористаємося схемою доведення, запропонованою в роботі [4, с. 53-54]. Розглянемо функції:

$$\mathcal{I}^{\bar{\Psi}_i}(\vec{x}) = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f^{\bar{\Psi}_i} \left(\vec{x} - t_i \vec{e}_i \right) \times$$

$$\times \sum_{k=0}^{\infty} \left(\tau_{k,1}^{(n_i)} \cos kt_i + \tau_{k,2}^{(n_i)} \sin kt_i \right) dt_i,$$

$$\mathcal{I}^{\bar{\Psi}^\mu}(\vec{x}) = \frac{1}{\pi^r} \int_{T^r} f^{\bar{\Psi}^\mu} \left(\vec{x} - \sum_{i \in \mu(r)} t_i \vec{e}_i \right) \times$$

$$\times \prod_{j \in \mu(r)} \sum_{\nu_j=0}^{\infty} \left(T_{\nu_j,1}^{(n_j)} \cos \nu_j t_j + T_{\nu_j,2}^{(n_j)} \sin \nu_j t_j \right) dt_j.$$

Відшукаємо коефіцієнти Фур'є цих функцій. На підставі (10) у наступному інтегралі можна змінити порядок інтегрування

$$a_{\vec{k}}^{\bar{s}}(\mathcal{I}^{\bar{\Psi}_i}) = \frac{1}{\pi^m} \int_{T^m} \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f^{\bar{\Psi}_i} \left(\vec{x} - t_i \vec{e}_i \right) \times$$

$$\times \sum_{k=0}^{\infty} \left(\tau_{k,1}^{(n_i)} \cos kt_i + \tau_{k,2}^{(n_i)} \sin kt_i \right) dt_i \times$$

$$\times \prod_{j=1}^m \cos \left(k_j x_j - \frac{s_j \pi}{2} \right) dx_j =$$

$$= \int_{-\pi}^{\pi} \frac{1}{\pi^m} \int_{T^m} f^{\bar{\Psi}_i}(\vec{x}) \frac{1}{\pi} \sum_{k=0}^{\infty} \left(\tau_{k,1}^{(n_i)} \cos kt_i +$$

$$+ \tau_{k,2}^{(n_i)} \sin kt_i \right) \prod_{j=1, j \neq i}^m \cos \left(k_j x_j - \frac{s_j \pi}{2} \right) \times$$

$$\times \cos \left(k_i \left(x_i + t_i \right) - \frac{s_i \pi}{2} \right) dx_i dt_i =$$

$$= \int_{-\pi}^{\pi} \frac{1}{\pi^m} \int_{T^m} f^{\bar{\Psi}_i}(\vec{x}) \frac{1}{\pi} \sum_{k=0}^{\infty} \left(\tau_{k,1}^{(n_i)} \cos kt_i +$$

$$\begin{aligned}
& +\tau_{k,2}^{(n_i)} \sin kt_i \Big) \prod_{j=1, j \neq i}^m \cos \left(k_j x_j - \frac{s_j \pi}{2} \right) \times \\
& \times \left(\cos \left(k_i x_i - \frac{s_i \pi}{2} \right) \cos k_i t_i - \right. \\
& \left. - \sin \left(k_i x_i - \frac{s_i \pi}{2} \right) \sin k_i t_i \right) dx_j dx_i dt_i = \\
& = \int_{-\pi}^{\pi} \frac{1}{\pi^m} \int_{T^m} f^{\bar{\psi}_i}(\vec{x}) \prod_{j=1}^m \cos \left(k_j x_j - \frac{s_j \pi}{2} \right) dx_j \times \\
& \times \frac{1}{\pi} \sum_{k=0}^{\infty} \left(\tau_{k,1}^{(n_i)} \cos kt_i + \tau_{k,2}^{(n_i)} \sin kt_i \right) \times \\
& \times \cos k_i t_i dt_i - \int_{-\pi}^{\pi} \frac{1}{\pi^m} \int_{T^m} f^{\bar{\psi}_i}(\vec{x}) \times \\
& \times \prod_{j=1, j \neq i}^m \cos \left(k_j x_j - \frac{s_j \pi}{2} \right) dx_j \sin \left(k_i x_i - \frac{s_i \pi}{2} \right) \times \\
& \times \frac{1}{\pi} \sum_{k=0}^{\infty} \left(\tau_{k,1}^{(n_i)} \cos kt_i + \tau_{k,2}^{(n_i)} \sin kt_i \right) \sin k_i t_i dt_i.
\end{aligned}$$

На підставі співвідношення (1) маємо:

$$\begin{aligned}
& a_{\vec{k}}^{\vec{s}} \left(f^{\bar{\psi}_i} \right) = \\
& = \frac{1}{\pi^m} \int_{T^m} f^{\bar{\psi}_i}(\vec{x}) \prod_{j=1}^m \cos \left(k_j x_j - \frac{s_j \pi}{2} \right) dx_j, \\
& a_{\vec{k}}^{\vec{s}+(-1)^{s_i} \vec{e}_i} \left(f^{\bar{\psi}_i} \right) = \\
& = \frac{1}{\pi^m} \int_{T^m} f^{\bar{\psi}_i}(\vec{x}) \prod_{j=1, j \neq i}^m \cos \left(k_j x_j - \frac{s_j \pi}{2} \right) dx_j \times \\
& \times \cos \left(k_i x_i - \frac{(s_i + (-1)^{s_i}) \pi}{2} \right) dx_i = \\
& = \frac{1}{\pi^m} \int_{T^m} f^{\bar{\psi}_i}(\vec{x}) \prod_{j=1, j \neq i}^m \cos \left(k_j x_j - \frac{s_j \pi}{2} \right) dx_j \times \\
& \times (-1)^{s_i} \sin \left(k_i x_i - \frac{s_i \pi}{2} \right) dx_i. \quad (16)
\end{aligned}$$

Отже,

$$\begin{aligned}
a_{\vec{k}}^{\vec{s}}(\mathcal{I}^{\bar{\psi}_i}) & = a_{\vec{k}}^{\vec{s}}(f^{\bar{\psi}_i}) \left[\int_{-\pi}^{\pi} \frac{1}{\pi} \sum_{k=0}^{\infty} \tau_{k,1}^{(n_i)} \cos kt_i \cos k_i t_i dt_i + \right. \\
& \left. + \int_{-\pi}^{\pi} \frac{1}{\pi} \sum_{k=0}^{\infty} \tau_{k,2}^{(n_i)} \sin kt_i \cos k_i t_i dt_i \right] - \\
& - (-1)^{s_i} a_{\vec{k}}^{\vec{s}+(-1)^{s_i} \vec{e}_i}(f^{\bar{\psi}_i}) \times \\
& \times \left[\int_{-\pi}^{\pi} \frac{1}{\pi} \sum_{k=0}^{\infty} \tau_{k,1}^{(n_i)} \cos kt_i \sin k_i t_i dt_i + \right. \\
& \left. + \int_{-\pi}^{\pi} \frac{1}{\pi} \sum_{k=0}^{\infty} \tau_{k,2}^{(n_i)} \sin kt_i \sin k_i t_i dt_i \right]. \quad (17)
\end{aligned}$$

Далі скористаємося очевидними співвідношеннями

$$\begin{aligned}
& \int_{-\pi}^{\pi} \frac{1}{\pi} \sum_{k=0}^{\infty} \tau_{k,j}^{(n_i)} \cos \left(kt_i + \frac{j-1}{2} \pi \right) \times \\
& \times \cos \left(k_i t_i + \frac{j-1}{2} \pi \right) dt_i = \tau_{k_i, j}^{(n_i)}, \quad (18)
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
& \int_{-\pi}^{\pi} \frac{1}{\pi} \sum_{k=0}^{\infty} \tau_{k,j}^{(n_i)} \cos \left(kt_i + \frac{j-1}{2} \pi \right) \times \\
& \times \sin \left(k_i t_i + \frac{j-1}{2} \pi \right) dt_i = 0, \quad j = 1, 2. \quad (19)
\end{aligned}$$

З урахуванням (17) маємо

$$\begin{aligned}
a_{\vec{k}}^{\vec{s}}(\mathcal{I}^{\bar{\psi}_i}) & = a_{\vec{k}}^{\vec{s}}(f^{\bar{\psi}_i}) \tau_{k_i, 1}^{(n_i)} + (-1)^{s_i} a_{\vec{k}}^{\vec{s}+(-1)^{s_i} \vec{e}_i}(f^{\bar{\psi}_i}) \tau_{k_i, 2}^{(n_i)} = \\
& = \left(1 - \lambda_{k_i}^{(n_i)} \right) \left(\psi_{i1}(k_i) a_{\vec{k}}^{\vec{s}}(f^{\bar{\psi}_i}) + \right. \\
& \left. + (-1)^{s_i} \psi_{i2}(k_i) a_{\vec{k}}^{\vec{s}+(-1)^{s_i} \vec{e}_i}(f^{\bar{\psi}_i}) \right) = \\
& = \left(1 - \lambda_{k_i}^{(n_i)} \right) a_{\vec{k}}^{\vec{s}}(f), \quad \vec{s} \in E^m, \vec{k} \in N_i^m, \quad (20) \\
& a_{\vec{k}}^{\vec{s}}(\mathcal{I}^{\bar{\psi}_i}) = 0, \quad \vec{s} \in E^m, k_i = 0.
\end{aligned}$$

На підставі рівності (20) робимо висновок про те, що

$$S[\mathcal{I}^{\bar{\psi}_i}] = S_i(f; \vec{x}). \quad (21)$$

Аналогічно відшукаємо коефіцієнти Фур'є функції $\mathcal{I}^{\bar{\Psi}_\mu}(\vec{x})$, $\mu \subset \bar{m}$. Маємо

$$\begin{aligned} a_{\vec{k}}^{\vec{s}}(\mathcal{I}^{\bar{\Psi}_\mu}) &= \prod_{j \in \mu} \left(1 - \lambda_{k_j}^{(n_j)}\right) \sum_{\zeta \subset \mu} \prod_{j \in \mu \setminus \zeta} \Psi_{j,1}(k_j) \times \\ &\quad \times \prod_{\gamma \in \zeta} \Psi_{\gamma,2}(k_\gamma) (-1)^{\sum_{p \in \zeta} s_p} \times \\ &\quad \times a_{\vec{k}}^{\vec{s} + \sum_{p \in \zeta} (-1)^{s_p} \vec{e}_p} \left(f^{\bar{\Psi}_\mu}\right) = \prod_{j \in \mu} \left(1 - \lambda_{k_j}^{(n_j)}\right) a_{\vec{k}}^{\vec{s}}(f). \end{aligned}$$

Отже

$$A_{\vec{k}}(\mathcal{I}^{\bar{\Psi}_\mu}, \vec{x}) = \prod_{j \in \mu} (1 - \lambda_{k_j}^{(n_j)}) A_{\vec{k}}(f, \vec{x}), \vec{k} \in N_\mu^m. \quad (22)$$

Таким чином, враховуючи (14), будемо мати

$$S\left[\mathcal{I}^{\bar{\Psi}_\mu}\right] = S_\mu(f; \vec{x}). \quad (23)$$

Маючи на увазі співвідношення (14), (21), (23), здобудемо

$$\begin{aligned} S\left[\delta_{\vec{n}}\right] &= \sum_{i=1}^m S\left[\mathcal{I}^{\bar{\psi}_i}\right] + \sum_{i=2}^m (-1)^{i+1} \sum_{\mu \subset \bar{m}} S\left[\mathcal{I}^{\bar{\Psi}_\mu}\right] = \\ &= S\left[\sum_{i=1}^m \mathcal{I}^{\bar{\psi}_i}(f, \vec{x}) + \sum_{i=2}^m (-1)^{i+1} \sum_{\mu \subset \bar{m}} \mathcal{I}^{\bar{\Psi}_\mu}(f, \vec{x})\right]. \end{aligned}$$

Звідси для кожної $f \in C^{m\bar{\psi}}$ маємо рівність

$$\begin{aligned} \delta_{\vec{n}}(f; \vec{x}; \Lambda) &= \\ &= \sum_{i=1}^m \mathcal{I}^{\bar{\psi}_i}(f; \vec{x}) + \sum_{i=2}^m (-1)^{i+1} \sum_{\mu \subset \bar{m}} \mathcal{I}^{\bar{\Psi}_\mu}(f; \vec{x}), \end{aligned} \quad (24)$$

яка з урахуванням визначення функцій $\mathcal{I}^{\bar{\psi}_i}(\vec{x})$, $i \in \bar{m}$, $\mathcal{I}^{\bar{\Psi}_\mu}(\vec{x})$, $\mu \subset \bar{m}$ співпадає з рівністю (12). Теорема доведена.

Наприкінці статті, вважаємо приємним обов'язком висловити вдячність кандидату

фіз.-мат. наук, доценту кафедри математичного аналізу Слов'янського державного педагогічного університету О.О. Новікову за обговорення статті.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Задерей П.В.* Интегральные представления уклонений линейных средних рядов Фурье на классах дифференцируемых периодических функций двух переменных // Некоторые вопросы теории аппроксимации функций: Сб. научн. тр. / Отв. ред. В.К. Дзядык. — К. : Ин-т математики АН УССР, 1985. — С. 16 — 28.
2. *Ласурия Р.А.* Кратные суммы Фурье на множествах $\bar{\psi}$ -дифференцируемых функций // Укр. мат. журн. — 2003. — Т. 55, № 7. — С. 911 — 918.
3. *Степанец А.И.* Равномерные приближения тригонометрическими полиномами. — К. : Наук. думка, 1981. — 340 с.
4. *Степанец А.И.* Классификация и приближение периодических функций. — К. : Наук. думка, 1987. — 268 с.
5. *Степанец А.И., Пачулиа Н.Л.* Кратные суммы Фурье на множествах (ψ, β) -дифференцируемых функций // Укр. мат. журн. — 1991. — Т. 43, № 4. — С. 545 — 555.